

ХЕМУС

АНТОЛОГИЯ НА БАЛКАНСКАТА ПОЕЗИЯ

АТИНА 2007

ПРИЯТЕЛИ НА СПИСАНИЕ „АНТИ“

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

ПРОЛОГ XVI

РИГАС ВЕЛЕСТИНЛИС *Бойна песен* XIX

БЪЛГАРИЯ 23-95

КЛЮЧОВИ ДАТИ 26 ВЪВЕДЕНИЕ В БЪЛГАРСКАТА ПОЕЗИЯ 29

Лазар и Петкана НАРОДНА ПЕСЕН 37

ХРИСТО БОТЕВ (1848-1876 г.) *До моето първо либе* 41 *Хаджи Димитър* 42 *Моята молитва* 43 ИВАН ВАЗОВ (1850-1921 г.) *Не се гаси туй, що не гасне* 45 *Българският език* 46 *Вечерният час* 47 *При Рилския манастир* 48 ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ (1866-1912 г.) [*Спи езерото*] 50 *Баща ми в мен* 51 *Псалом на поета* 52 ПЕЙО К. ЯВОРОВ (1878-1914 г.) *Градушка* 55 *Родина* 57 *Нирвана* 58 *Недейте я разбужда* 59 *Среднощен вихър* 60 НИКОЛАЙ ЛИЛИЕВ (1885-1960 г.) [*Не зная*] 61 *Родина* 62 ЕЛИСАВЕТА БАГРЯНА (1893-1991 г.) *Стихши* 66 *Амазонка* 67 *Вик* 68 [*Сигнал*] 68 АСЕН РАЗЦВЕТНИКОВ (1897-1951 г.) *Родни блата* 69 [*Ти наш*] 70 [*Под твойте*] 71 НИКОЛА ФУРНАДЖИЕВ (1903-1968 г.) *Конници* 72 *Сватба* 73 *Пред неизвестността* 74 АТАНАС ДАЛЧЕВ (1904-1978 г.) *Старите моми* 75 *Стаята* 76 *Балконът* 78 НИКОЛА ВАПЦАРОВ (1909-1942 г.) *Вера* 79 *История* 81 КОНСТАНТИН ПАВЛОВ (р. 1933 г.) *Алхимици* 83 *Едипов комплекс* 86 НИКОЛАЙ КЪНЧЕВ (р. 1936 г.) [*Една жена*] 87 *Поетическо изкуство* 88 *В окоото на слънцето влезе мушица* 88 *Пост скриптум* 89 *Балът на невинните* 89 *Толкова е вече сигурно, че да не вярваш* 90 *Диктатура* 90 БИНЬО ИВАНОВ (1939-1998 г.) *Лято* 91 *До другата трева* 92 *Песен на зидарите от Риека, 1944 г.* 93 [*Първо не се усеща*] 95

КЛЮЧОВИ ДАТИ 100 ВЪВЕДЕНИЕ В АЛБАНСКАТА ПОЕЗИЯ 103

Костандин и Докина народна песен 107

ЙЕРОНИМ ДЕ РАДА (1814-1903 г.) *Песен I* 109 *Песен II* 110 *Песен XIX* 112 НАИМ ФРАШЪРИ (1846-1900 г.) *Красота* 114 *Защо?* 115 *Край реката* 115 *Кавал* 116 ГИЕРГ ФИШТА (1871-1940 г.) *Есенно цвете* 118 ФАННОЛИ (1882-1965 г.) *Тичай, Маратонецо* 122 *Край реките* 123 ЛАСГУШ ПОРАДЕЦИ (1899-1988 г.) *Седя подпрян на масата* 125 *Дреме езерото* 126 *Старческа песен* 126 *Краят на есента* 127 МИГЕНИ (МИЛОШ ГИЕРГ НИКОЛА) (1911-1938 г.) *Песен на гордата болка* 129 *Скандална песен* 130 *Пролетен сонет* 130 *Жалбата на планинеца* 131 МАРТИН ЦАМАЙ (1925-1992 г.) *На моята страна* 132 *Лястовица* 133 *Ранена птица* 133 *И гарванът има един ден* 134 *Почиващите кукли* 134 *Вечерта на концерта* 135 ФАТОС АРАШИ (р. 1930 г.) *Ти ще дойдеш* 136 *Смъртта на баба* 137 *Неделя сутрин* 137 *Моят кипарис* 138 *При гроба на Лирия* 139 *Gloria Victis* 139 ДРИТЪРО АГОЛИ (р. 1931 г.) *Родината* 141 *На моите неприятели* 142 *Тайните на свещта* 143 *Софрата на историята* 143 *Тишина* 144 *Смъртта на гората* 144 *Откъде идва тази музика?* 145 ИСМАИЛ КАДАРЕ (р. 1936 г.) *На Алпите* 147 *Зимно небе* 148 *Портретът на Скендербей* 149 *Завръщането на албанците от война* 149 *Копнеж* 149 *Полет на диви патици с форма на V* 150 *Еленът* 151 АЗЕМ ШКРЕЛИ (1938-1997 г.) *Четири съвета към себе си* 152 *Пето* 153 *Седмо* 153 *Майките* 154 *Над морето* 155 *Дъждовна лирика* 155 АЛИ ПОДРИМЯ (р. 1942 г.) *Маски* 156 *Завръщане* 157 *Всеки пътник поздравява по свой начин* 158 *Ябълката на мама* 159 *Черната котка* 160 *Търсейки човека* 160 *Още една песен* 161 ДЖЕВАХИР СПАХИУ (р. 1945 г.) *Моите дъгове* 162 *Слово* 163 *Забранена любов* 164 *Безбрежен стон* 164

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА 167-233

КЛЮЧОВИ ДАТИ 170 СТРАНАТА БОСНА И НЕЙНИТЕ ПОЕТИ 173

Братя и сестра народна песен 177

АЛЕКСА ШАНТИЧ (1868-1924 г.) *Мраз* 179 *Предпразнична вечер* 180 АНТУН БРАНКО ШИМИЧ (1898-1925 г.) *На поета* 183 *Лунатик* 184 *Предупреждение* 184 *Веднъж* 185 *Тялото и ние* 186 *Песен за един хълм* 187 НИКОЛА ШОП (1904-1982 г.) *Напуснатата къща* 188 *Исус*

чете вестник **189** Чадър **190** Буря **191** Молитва да не бъде вече поет **192** СКЕНДЕР КУЛЕНОВИЧ (1910-1978 г.) Вик **193** Стéчак **194** Пърхане **194** Писма **195** Руса песен **196** С тояжка на слепец **196** МАК ДИЗДАР (1917-1971 г.) Написано върху вода **198** Слънчев Христос **200** Горчин **201** Заръка **201** ИЛИЯ ЛАДИН (1929-2001 г.) Моите предци **207** Пролет на гроба **208** Моята любов е един хълм покрит с иглика **209** Няма жълтици там където падам **210** ИЗЕТ САРАЙЛИЧ (1930-2002 г.) Родени в двадесет и трета, простреляни в четиридесет и втора **211** Нощта само ваши е **213** Сараево **213** Блус **215** Търся улица за своето име **215** ВЕСЕЛКО КОРОМАН (р. 1934 г.) Може би е кората борова и солена **217** По малкия път до простора **218** Рог **219** Частици **219** Неолитна дъга **221** АБДУЛАХ СИДРАН (р. 1944 г.) Говори Сараево: Аз остров съм в сърцето на света **222** Ще вземе костите с месото **223** Бележка за чудо **224** Башеския **225** СТЕВАН ТОНТИЧ (р. 1946 г.) Блясък и мрак **226** Гроб **227** Писмо до Васко Попа **228** Варна звезда **229** Одисей към Пенелопа **230** РАНКО СЛАДОЙЕВИЧ (р. 1951 г.) Желание за живот **231** Смъртна **232** Когато пристигна очакваният ден **233**

ГЪРЦИЯ 235–311

КЛЮЧОВИ ДАТИ **236** ВЪВЕДЕНИЕ В НОВАТА ГРЪЦКА ПОЕЗИЯ **241**

Балада за мъртвия брат НАРОДНА ПЕСЕН **247**

АНДРЕАС КАЛВОС (1792-1869 г.) Към агаряните **251** ДИОНИСИОС СОЛОМОС (1798-1857 г.) Опустошението на Псара **254** Ламброс **255** Критянинът **256** Свободните обсадени **257** Порфирас **258** Дървото **259** КОСТИС ПАЛАМАС (1859-1943 г.) Родини **260** Стотици гласове **261** Празник сред цветята **261** Мъртвецът **262** От роза мирис **264** Изток **264** К. П. КАВАФИС (1863-1933 г.) Изостави Бог Антоний **266** Елинофил **267** Следобедното слънце **268** Дарий **268** Византийски велможа в изгнание стихоплетствува **270** Принц от Западна Либия **270** АНГЕЛОС СИКЕЛИАНОС (1884-1951 г.) Пан **272** Неписано **274** В Акрокоринтос **276** Защото в себе си възславих **276** Самоубийството на Адзесиван **277** К. Г. КАРИОТАКИС (1896-1928 г.) Държавните чиновници **278** Траурен марш и отвесен **279** Статуята на свободата, която греє над света **280** Когато по стълбата слезем **280** Оптимизъм **281** ГЕОРГИОС СЕФЕРИС (1900-1971 г.) Роман **283** Последният ден **286** Матиос Паскалис сред розите **287** НИКОС ЕНГОНОПУЛОС (1907-1985 г.) Боливар **289** Чувствен танц и благороден **291** Новини относно

смъртта на испанския поет Фредерико Гарсия Лорка на 19 август 1938 година в една канавка край Камино де ла Фуенте **293** ЯНИС РИЦОС (1909-1990 г.) Еврилох **294** Отчаянието на Пенелопа **295** Късно грозде **295** Неестествен цъфтеж **296** Зайците **296** Чудовищният шедьовър **296** ОДИСЕАС ЕЛИТИС (1911-1996 г.) Марина на скалите **299** Аутопсията **301** Дар – сребърно стихотворение **302** От безопасен писано, и окрилен, и безпрепятствен **302** МИЛТОС САХТУРИС (1919-2005 г.) Мъртвецът на живота ни Йоанис Бениамин д' Аркози **304** На звяра **305** Сцената **306** Карнавалът **306** Градината **307** МАНОЛИС АНАГНОСТАКИС (1925-2005 г.) Сутринта... **308** Говоря... **309** Мъртвият **309** Солун, дни на 1969 сл.Хр. **310**

БИВША ЮГОСЛАВСКА
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЯ **313-384**

КЛЮЧОВИ ДАТИ **316** ВЪВЕДЕНИЕ В МАКЕДОНСКАТА ПОЕЗИЯ
ОТ РОМАНТИЗМА ДО ПОСТМОДЕРНОСТТА **319**

Изникнала яболкница НАРОДНА ПЕСЕН **325**

КОНСТАНТИН МИЛАДИНОВ (1830-1862 г.) Тъга за юг **327** Шупелка **328** Желание **329** ГРИГОР ПЪРЛИЧЕВ (1830-1893 г.) Войводата **330** КОЧО СОЛЕВ РАЦИН (1908-1943 г.) Елегии за теб **333** Печал **335** Татунчо **335** СЛАВКО ЯНЕВСКИ (1920-2000 г.) Тъпан **337** Очи **338** Език **339** Свиня **340** Най-първият нож **340** БЛАЖЕ КОНЕСКИ (1921-1993 г.) Щерна **342** Болен Дойчин **345** Кучешко бърдо **347** АЦО ШОПОВ (1923-1982 г.) Раждане на словото **349** Зрител на пепелта **350** Дългото пристигане на огъня **351** МАТЕЯ МАТЕВСКИ (р. 1929 г.) Дъждове **355** Раждане на трагедията **357** Завръщането на победителите **358** ГАНЕ ТОДОРОВСКИ (р. 1929 г.) Прозрачна песен за човека с прозрачна кожа **360** Апотеоз на делника **363** АНТЕ ПОПОВСКИ (1931-2003 г.) Майсторът и мостът **366** Последната заповед на Адриан **367** Храмовете в Тива **368** Тези дребни неща около нас **369** ПЕТРЕ М. АНДРЕЕВСКИ (1934-2006 г.) Песен за нейната песен **371** Създаване на змията **372** Огън **373** Лакримарий **374** Раждането на света **375** ВЛАДА УРОШЕВИЧ (р. 1934 г.) Подредане на библиотеката **376** Преписвачи **377** Криптограма, диктовка **378** Обедно къпане в морето **379** РАДОВАН ПАВЛОВСКИ (р. 1937 г.) Два петела – червен и черен **381** Атлас **383** Щастливи варвари **383**

РУМЪНИЯ 385–460

КЛЮЧОВИ ДАТИ 388 ВЪВЕДЕНИЕ В РУМЪНСКАТА ПОЕЗИЯ 391

Войка народна песен 399

МИХАЙ ЕМИНЕСКУ (1850-1889 г.) *Униние* 403 *Далече от теб...* 405 *Звезди-очи* 405 *Мачтите отново чезнат...* 406 *Глоса* 406 *Час кобен удря вече...* 408 *Ода* 408 *Отмина времето...* 409 *Над върхари* 410 *Звезда* 410 ТУДОР АРГЕЗИ (1880-1967 г.) *Никога есента...* 411 *Morgenstimmung* 413 *Есенен вятър* 413 *Насаме, от душа!* 414 *Псалом* 415 *Между две нощи* 416 *Вечеря* 417 ДЖОРДЖЕ БАКОВИЯ (1881-1957 г.) *Жилище на колно* 418 *Пролетни гилеви* 419 *Нощна музика* 419 *Олово* 420 *Самотно* 420 *Есенен ваз* 423 *Горециници* 424 *Жълти искри* 424 *Уж заедно...* 425 *Тъжна вечер* 425 *Зимна картина* 423 *Последна писен* 426 ЙОН БАРБУ (1895-1961 г.) *Настрадин Ходжа в Хисарлъка* 428 ЛУЧИАН БЛАГА (1895-1961 г.) *Тишина* 429 *Венеца с чудесата на света не мога да прекърша* 430 *През дима* 431 *Лято* 431 *Последната дума* 432 *Великият преход* 433 *Не съм човек на делото* 434 *Сън* 435 *Метафизичен пейзаж* 436 *Писмо* 436 *Епитаф* 437 *Век* 437 *Вълишебството* *семената* 438 ЙОН ВИНЯ (1895-1964 г.) *Диктовка* 438 *Чакъл* 441 ТРИСТАН ПАРА (1896-1963 г.) *Братовчедже, момиче от пансион* 443 *Глас* 444 *Неделя* 445 *[Модерна поема]* 446 ИЛАРИЕ ВОРОНКА (1903-1946 г.) *Строфа I* 447 *Строфа II* 447 *Одисей* 448 *Профил отразен в сълза* 448 *Кръвопускане, извисяване* 449 ДЖЕЛУ НАУМ (1915-2001 г.) *Стената* 452 *Белег* 453 *Размисъл* 453 *Атанор* 454 *Опитомен тригълник* 454 *Хераклит* 455 *Сляпо огледало* 457 *Карета* 458 *Завръщането на блудния поет* 459 *Да се завърнем в скобите които никога не се затварят* 459 *Граматика на лабиринта* 460

СЪРБИЯ И ЧЕРНА ГОРА 461–533

КЛЮЧОВИ ДАТИ 464 СРЪБСКАТА ПОЕЗИЯ НА НОВОТО ВРЕМЕ 469

Братя и сестра народна песен 473

ЙОВАН СТЕРИЯ ПОПОВИЧ (1806-1856 г.) *Надгробие за себе си* 475 *Човекът* 476 *Спомен от едно пътуване по долното течение на Дунав* 479 ПЕТЪР ПЕТРОВИЧ НЕГОШ (1813-1851 г.) *Лъч от микрокосмоса* 483 *Нощ по-скъпа от век* 489 *Лятно къпане на Перчан* 491 ЛАЗА КОСТИЧ (1841-1909 г.) *Между наяве и насън* 493 *Спомен за Руварац* 494 *Santa Maria*

della Salute 429 ВОИСЛАВ ИЛИЧ (1860-1894 г.) *Дъб* 434 *В късна есен* 435 *Изоставеният извор* 444 ЙОВАН ДУЧИЧ (1871-1943 г.) *Тополи* 447 *Песен* 448 *Межда* 449 ВЛАДИСЛАВ ПЕТКОВИЧ ДИС (1880-1917 г.) *Тъмница* 456 *Нирвана* 457 *Може би спи* 458 МИЛОШ ЦЪРНЯНСКИ (1893-1977 г.) *Суматра* 458 *Привидения* 458 *Ламентация над Белград* 457 РАСТКО ПЕТРОВИЧ (1898-1949 г.) *Най-сентименталната легенда за ситостта* 461 *Тайната на раждането* 462 *Вдигам тогава очи към небето* 463 ВАСКО ПОПА (1922-1991 г.) *Кварц* 464 *Горделивата грешка* 465 *Малката кутия* 465 ИВАН В. ЛАЛИЧ (1931-1996 г.) *Voyage Philosophique* 467 *Писмо* 468 *Amor Fati* 468 СТЕВАН РАИЧКОВИЧ (р. 1928 г.) *Връщам се до своята врата* 469 *Нишки* 472 *Каменна приспивна песен* 473
